PUNT PER PUNT

Cita cultural
Cursos d'Estiu de la UA en valencià
Cocentaina, 29 i 30 de juny
«L'autoaprenentatge com a recurs per al professorat de valencià I»
https://bit.ly/2rJTzFR
Benissa, 12 i 13 de juliol
«Coeducació: canvis socials i identitat de gènere a l'aula»
https://bit.ly/2GmoxZa

Curs de valencià C1 de la Universitat d'Alacant i *Información*

Universitat d'Alacant

Fascicle 17. Llegir

A Comprensió i expressió

Exercici 1. ORAL

Llig el text següent i, després, exposa oralment què n'opines. En la teua intervenció, pots usar un guió. Per a preparar-te'l, pots respondre a les preguntes que et proposem més avall.

Apologia de la lectura

Llegir és establir un diàleg secret i inalienable amb les cultures, amb les llengües, amb les civilitzacions humanes. És clar, això depén de què llegim, però ací ens referim sobretot a aquelles obres que són depositàries d'un pessic de la història, que ens plantegen les principals preocupacions que ens han acompanyat al llarg dels segles, que tracten de divertir-nos a força d'una imaginació desbordant o que s'atreveixen a predir l'esdevenidor –a voltes per a intentar evitar-lo–.

Quan obrim les pàgines d'un llibre, viatgem a temps i llocs remots, i ho fem acompanyats per les paraules d'un mestre tan savi que, tot sovint, ha sigut capaç de transcendir la mort: Dant, Petrarca, Boccaccio, March, Martorell, Cervantes, Shakespeare, Goethe, Flaubert, Verne, Pessoa, Christie, García-Márquez... En cada obra en què ens endinsem trobem un aprenentatge sobre la condició humana, sobre la nostra trajectòria col·lectiva i, també, amb tanta freqüència, sobre nosaltres mateixos.

En una època frenètica, com aquesta en què vivim, tan epidèrmica i estulta a força de missatges vacus i efímers, immergir-nos en la lectura d'un vell llibre, de pàgines potser rasposes i lletres menudes, desiguals, és molt més que un plaer, és retrobar part del sentit, durant una estona llarga, a la nostra existència i enriquir-nos d'eternitat mentre bandegem la banalitat que ens envolta.

I no, no valen les excuses. Per a refermar, recuperar o adquirir l'hàbit de la lectura potser només ens caldrà apagar el televisor o abandonar una tertúlia erma un poc abans que de costum. En fer-ho, ens adonarem que els llibres, és cert, ja ho deia Joan Fuster, no supleixen la vida. Però que la vida –continuava, el de Sueca– tampoc no supleix els llibres.

Saps que *epidèrmic* és sinònim de *superficial* i *estult* significa 'neci, estúpid'? I que *l'esdevenidor* fa referència al temps futur?

Respon a les preguntes següents si necessites ajuda per a extraure'n la teua opinió:

a) Creus que llegir és un bon hàbit? Per què?

b) Estàs d'acord que llegir és retrobar part del sentit de la nostra existència? Per què?

c) En la nostra societat es llig prou o caldria incentivar la lectura? Com ho faries?

d) Quins autors i quines obres ens recomanaries llegir?

Exercici 2. Expressió escrita.

Escolta dos voltes aquest àudio sobre la literatura valenciana dels últims anys. Anota totes les idees que et semblen rellevants per a preparar un resum d'unes 150 paraules, d'acord amb les instruccions següents:

La teua universitat ha organitzat una conferència sobre literatura en valencià, a la qual assisteixes perquè vols fer-te una guia que t'ajude a elegir els llibres que llegiràs en els pròxims mesos. En fas un resum que incloga almenys els ítems següents:

- Narrativa
- Poesia
- Assaig
- Teatre

Literatura en valencià per a tots els gustos
https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u17-a01.mp3

Saps que *un oxímoron* és una figura retòrica molt pròxima a l'antítesi, que es basa en l'oposició de dos significats? I que *fer curt* és una locució que significa 'calcular per davall de la quantitat real'?

B Normativa i gramàtica

B1. L'infinitiu, el gerundi i el participi

L'infinitiu, el gerundi i el participi
https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u17-a02.mp3

L'infinitiu, el gerundi i el participi

L'infinitiu és el substantiu verbal: *Estudiar t'ajuda a aprovar.*
Infinitius substantivats: *el poder, el saber, el somriure...*
El **gerundi** és l'adverbi verbal: *pensant, perdent, partint*
Expressa simultaneïtat i circumstancial de manera
No pot expressar posterioritat ni té valor adjectiu
El **participi** és l'adjectiu verbal: *pensat, temuda, sentits*
Participis en s: *emés, entesa, difosos, exclòs, compreses*
Irregulars: *respost, tret, resolt, mòlt, vist, escrit, fet, venut*
Coure: *cuit* o *cogut*. Ser: *sigut* o *estat*

B2. Perífrasis verbals i [*en/al* + infinitiu]

Perífrasis verbals i [*en/al* + infinitiu]
https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u17-a03.mp3

Perífrasis verbals i [*en/al* + infinitiu]

Infinitiu. *Haver de* → obligació: *Hem de revisar-les*
Caldre → obligació: *Cal revisar-les. Cal que les revisem*
Deure → probabilitat: *Deu ser ell.* I obligació moral: *Deu callar*
Ser necessari, menester, obligatori → obligació
Anar a / estar a punt de → imminència: *Anava a gitar-me*
Voler / poder / soler → voluntat, possibilitat, costum
Començar a / tornar a / acabar de → inici, repetició, culminació
Gerundi. *Estar / anar / continuar / seguir / acabar* + gerundi
[*en* + inf.] → acció puntual i causa / [*al* + inf.] → acció duradora

Fascicle 17. Llegir

Exercici 3.

Ompli els buits del text següent amb les paraules adequades, d'acord amb les indicacions que apareixen entre parèntesis. Si t'oferim dos paraules separades per una barra (/), tria'n una. Si t'oferim un verb en infinitiu, conjuga'l:

El comissari _____ (PASSAT SIMPLE DE *ASSEURE'S*). _____ (LOCUCIÓ ADVERBIAL EQUIVALENT A *DE COLP, D'IMPROVÍS*), trobà a faltar un cigarret, però ni a ell _____ (DOS PRONOMS FEBLES) quedava cap, ni al delegat salut. Com que no sabia _____ (*QUÈ / QUE*) dir, i no pretenia molestar, aprofità per a fer una ullada a l'enorme despatx. Es fixà en la taula de treball, disseny italià, combinada amb ferro i vidre. _____ (*HI HAVIA / N'HI HAVIA*) una altra de molt més gran al fons de la sala, segurament utilitzada en les reunions amb el personal del gabinet. Un sofà de cuir molt confortable voltava un centre de vidre a l'altre extrem del despatx. El parquet _____ (*HO / HI*) feia tot molt acollidor, càlid, amb les fotografies dels xiquets i la dona del delegat a una punta de la taula. El record _____ (*DE QUÈ / QUE*) algú espera a casa era especialment romàntic per al comissari, solter _____ (ADVERBI DE MANERA FORMAT A PARTIR DE L'ADJECTIU *FORÇÓS*) empedreït. _____ (ADVERBI EQUIVALENT A *NO OBSTANT AIXÒ*), les teles exposades no li agradaven. Mai no havia _____ (*ENTENDRE*) la pintura moderna: _____ (*HI / EN*) posava voluntat, però en el fons pensava que totes aquelles taques de color indiscriminades eren una broma de mal gust. Ell era més clàssic: Velázquez, Goya, Ribera... No, Sorolla no. Els quadres de Sorolla sempre li havien semblat una exposició de calendaris.
_____ (LOCUCIÓ CONJUNTIVA EQUIVALENT A *DE SEGUIDA QUE, TOT SEGUIT QUE*) el delegat alçà la vista, ensopegà _____ (*AMB / ø*) el forat en la camisa de Tordera. Acostumat a la _____ (SUBSTANTIU DERIVAT DE *SENZILL*) elegant dels seus col·laboradors, la indumentària del comissari li dificultava la _____ (SUBSTANTIU DERIVAT DE *FLUID*) del pensament. De manera que optà _____ (*PER / PER A*) oblidar el seu aspecte. Ell, absent de tot, observava les ratlles d'una tela intentant esbrinar el missatge de l'artista.

Ferran Torrent, *L'any de l'embotit*

Saps que *empedreït* o *empedrit* significa 'endurit, insensible, que té un costum o un vici molt arrelats'?

Exercici 4.

Transforma les oracions següents de manera que es mantinga el sentit de la primera. En alguns casos, simplement has de substituir els complements elidits pels pronoms febles corresponents:

a) Anit, quan estava a punt d'engegar l'ordinador, se'n va anar la llum.
Anit, quan _____ engegar l'ordinador, se'n va anar la llum.

b) Mentre ballaven li va xiuxiuejar alguna cosa a cau d'orella.
_____ ballar, li va xiuxiuejar alguna cosa a cau d'orella.

c) Sempre que entra eixe jutge a la sala, tot el món calla i es posa de peus.
_____ entrar eixe jutge a la sala, tot el món calla i es posa de peus.

d) Després de tot el dia ennuvolat, va començar a ploure a poqueta nit.
Després de tot el dia ennuvolat, va _____ ploure a poqueta nit.

e) Tots vosaltres heu d'adquirir l'hàbit d'estudiar simplement pel gust d'aprendre.
Tots vosaltres _____ adquirir l'hàbit d'estudiar simplement pel gust d'aprendre.

f) Et promet que no ha ocorregut cap cosa estranya.
Et promet que no ha ocorregut _____ estrany.

g) Si es confon escrivint alguna dada, haurà de repetir el formulari.
En cas que _____ escrivint alguna dada, _____ repetisca el formulari.

h) Per favor, indica'm el camí del mas; altrament, no sabré arribar-hi.
Per favor, indica'm el camí del mas; _____, no sabré arribar-hi.

i) He penjat totes les vostres jaquetes en el vestidor.
_____ he penjades totes.

j) Encara no he comunicat les notes als alumnes perquè em falta corregir una redacció.
Encara no _____ he comunicades perquè em falta corregir _____ una.

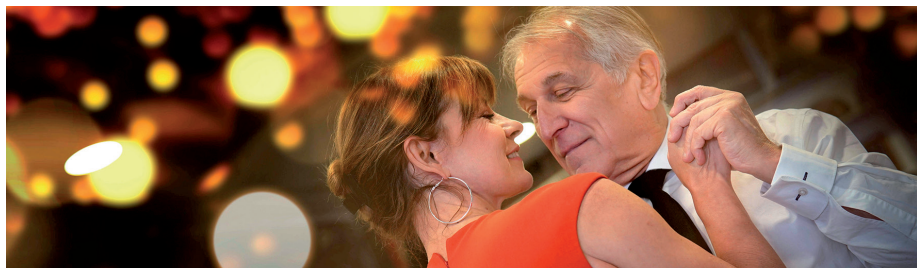

Exercici 5.

Ompli els buits del text següent amb l'opció adequada de les tres que t'oferim en la graella:

La història de la vida d'Ivan Ílitx no podia ésser més vulgar i ordinària i, (a)_____, més horrible. Ivan Ílitx (b)_____ als quaranta-cinc anys, magistrat de l'Audiència. Era fill d'un funcionari que havia fet la carrera a Petersburg en (c)_____ ministeris i departaments, aquella mena de carrera que porta (d)_____ a una posició (e)_____ es demostra clarament que, tot i no que no serveixen (f)_____ exercir cap càrrec determinat, obtenen llocs imaginaris i ficticis (g)_____ van fent la viu-viu (h)_____ una avançada vellesa.
Un d'aquests era el conseller secret, inútil membre d'institucions inútils, Ili Efímovitx Golovin. De fills, (i)_____ tenia tres, Ivan Ílitx era el segon. El gran va fer la mateixa carrera que el pare, només que en un altre ministeri i ja s'apropava a aquella edat en què el funcionari cobra el sou per no fer (j)_____. El tercer fill va ser un fracassat. Havia quedat (k)_____ en diferents places i (l)_____ treballava a la companyia de ferrocarrils.

Lev Tolstoi, *La mort d'Ivan Ílitx*

a) aleshores	a l'hora	alhora
b) muir	mort	morí
c) variats	varis	diversos
d) a uns homes	els homes	als homes
e) en la qual	en la que	en qui
f) per a	per	per tal
g) amb els que	amb quin	amb els quals
h) fins	fins a	fins i tot
i) en	ø	hi
j) gens	res	gens ni mica
k) malament	molt mal	mal
l) a hores d'ara	a hora horada	a bona hora

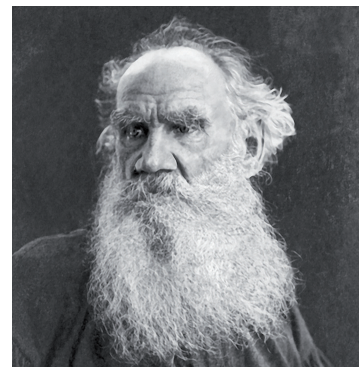

C Vocabulari i pronúncia

Exercici 6.

Ompli els buits del text següent amb la paraula adequada, d'acord amb la definició que apareix entre parèntesis:

Noble senyor Martí Joan de Galba,
Sentint arribar la _____ ('PUNT O MOMENT EN QUÈ ACABA UNA COSA') dels meus dies i abusant de la confiança i la bona fe que m'heu demostrat els darrers anys d'aquesta _____ ('DESGRACIADA, QUE TÉ DESGRÀCIA O MALA SORT') vida meua, us envie aquests escrits. Sé que, en nombroses ocasions, m'heu socorregut amb _____ ('CRÈDIT, DINERS QUE ES PRESTEN') justos, fins i tot generosos per la vostra part. Sóc conscient de la deferència i el respecte que heu mostrat envers mi i la meua obra i estic segur que, atés el cas, obrareu justament amb el que ara pose a les vostres mans.

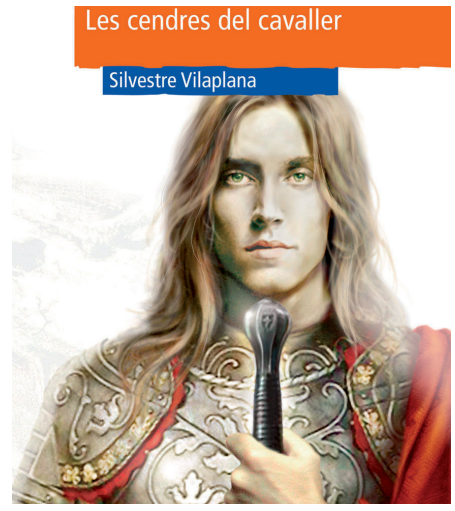

Els anys en què vós m'heu conegut han estat especialment _____ ('MOLT DIFÍCIL DE REALITZAR O DE RESOLDRE, QUE EXIGEIX UN GRAN ESFORÇ, COMPLEX, COMPLICAT') per a mi. Els vents negres de la mort s'arrapen al meu cor i sé que els meus dies estan complint el seu termini. I us assegure que, arribat a aquest punt, poques coses resten que encara facen _____ ('EXECUTAR EL COR ELS MOVIMENTS DE CONTRACCIÓ I DILATACIÓ') el meu cor amb ànsia. Gairebé no trobe plaer ni gaudint de la dolçor _____ ('MODERADAMENT CALENT') del cos d'una dona. Ara sóc prou vell per a ser sincer amb mi mateix i per a adonar-me que la meua vanitat d'home només se sent recompensada per aquell llibre que vós teniu com a _____ ('COSA QUE ES DEIXA COM A GARANTIA DEL PAGAMENT D'UN DEUTE'). Vull la vostra promesa que quan jo siga mort fareu que perdure la història del meu *Tirant lo Blanc*. Potser aquesta serà una tasca sense recompensa, potser penseu

que la _____ ('VALOR O QUALITAT D'UNA PERSONA O D'UNA COSA') d'aquelles planes no pot sobrepassar el somriure o el simple entreteniment en les hores buides dels dies de pluja. No és cert. Entre les seues línies, amagat en la tinta _____ ('COMPACTE, MOLT UNIT'), hi ha soterrat gran part del que jo he viscut o he anhelat, fragments de la meua existència, retalls _____ ('TÈNUE, DELICAT, FI, POC PERCEPTIBLE, QUE DEMANA AGUDESA') de les hores _____ ('ALEGRE, PLE DE JOIA') i de les hores infaustes dels meus dies. Per això he decidit escriure-us aquesta història, la meua història. No és la d'un personatge de ficció, sinó la meua pròpia vida. Però, com en el meu *Tirant*, trobareu que aquesta torna a ser la peripècia d'un home amb un cor orgullós de cavaller en una època sense honor i amb un destí obscur marcat per la _____ ('DIVINITAT FEMENINA') cega. Us promet la veritat, sense _____ ('CIRCUMLOQUIS O AMBIGÜITATS PER A NO DIR CLARAMENT UNA COSA'). Seré honest i de la meua ploma només eixirà la veritat. No trobareu la voluntat cultivada dels mots, sinó la paraula _____ ('DESAGRADABLE AL TACTE PERQUÈ TÉ RUGOSITATS'), el crit obert, el balbuceig _____ ('QUE TÉ POCA DESTRESA') de l'expressió, perquè és així com s'esdevenen els fets quan hom els viu. Sense perfecció i exactes alhora. Disculpeu, per tant, que el discurs siga _____ ('QUE TREBALLA O PROCEDEIX GROSSERAMENT') i penseu que, com menys literari us semble, més proper a la realitat serà.

Silvestre Vilaplana, *Les cendres del cavaller*

Exercici 7. ORAL

Fes concordar el participi de cada verb amb el substantiu corresponent. Després de corregir l'exercici, llig-lo en veu alta i escolta l'àudio per a comprovar si has fet una bona pronúncia:

candidats (EXCLOURE)	sol·licituds (ADMETRE)	reaccions (TÉMER)	cartes (REBRE)
rovells (BATRE)	portes (OBRIR)	decisions (PRENDRE)	bombetes (FONDRE)
conclusions (TRAURE)	creïlles (COURE)	programes (EMETRE)	roques (DESPRENDRE)
exàmens (SUSPENDRE)	lliçons (APRENDRE)	paraules (COMPONDRE)	expectativa (DECEBRE)
problemes (RESOLDRE)	diners (SOSTRAURE)	obsequis (INCLOURE)	sentiments (OFENDRE)

https://web.ua.es/va/cau/documentos/audios/c1-u17-a04.mp3

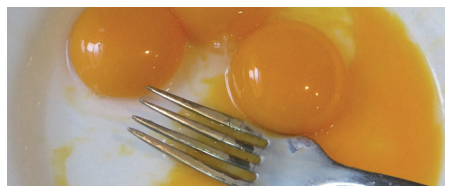

Exercici 8.

Canvia els fragments subratllats de cada oració per una perífrasi de les que t'oferim en el requadre:

[*acabar per* + infinitiu]	[*anar* + gerundi]	[*deure* + infinitiu]
[*estar a punt de* + infinitiu]	[*tornar a* + infinitiu]	[*vindre a* + infinitiu]

a) Després de tantes avaries, Manel finalment es va comprar un cotxe nou.

b) Per favor, tingues paciència, acabe en un moment.

c) Eixe llibre és aproximadament un resum de la vida de l'autor.

d) S'està fent fosc, probablement són ja més de les nou de la nit.

e) Antoni ha comés novament el mateix error.

f) El meu oncle es recupera progressivament després de l'operació.

Exercici 9.

Relaciona les frases fetes següents amb el significat corresponent:

a) Acabar a males dinades.	1) Tornar-se boig.
b) No haver-hi rei ni roc.	2) Estar de xarreta i no fer faena.
c) Poder alçar el dit al cel.	3) Anar malament una cosa.
d) Tornar-se aigua de tramussos.	4) No hi ha manera d'arreglar una cosa.
e) Vindre com a fesol a la cullera.	5) No contrariar a algú, complaure'l.
f) Acabar agafant mosques.	6) Exaltar-se, excitar-se, enrabiar-se.
g) Anar a cascar banquets.	7) Ser molt convenient, pertinent, oportú.
h) Seguir-li la veta.	8) Poder algú sentir-se satisfet de com li va.
i) Posar-se als núvols.	9) Acabar malament.
j) Anar el carro pel pedregar.	10) Decebre les expectatives.

D Anàlisi lingüística

Sociolingüística

La sociolingüística és una disciplina que s'encarrega d'estudiar el vincle entre les societats i les llengües. En concret, s'encarrega d'analitzar com són els comportaments socials en relació amb l'ús que donen (o que no donen) a les llengües del seu entorn. Així, la sociolingüística ens proporciona uns conceptes molt útils a l'hora de descriure eixes actituds: monolingüisme, bilingüisme, diglòssia, llengües majoritzades i minoritzades, àmbits d'ús o normalització lingüística, són, només, alguns dels més significatius.

En parlar de llengües, tendim a classificar-les a simple vista atenent uns criteris merament numèrics: **llengües majoritàries** i **llengües minoritàries**. No obstant això, aquest és un criteri insuficient i poc objectiu: ¿A partir de quina quantitat de parlants es considera que una llengua és majoritària? ¿Una llengua amb molts parlants pot ser minoritària en un cert entorn? Per aquesta raó, en l'àmbit de la sociolingüística es parla de **llengües majoritzades** i **llengües minoritzades**. Així, una llengua tan parlada com el castellà pot ser percebuda com a minoritzada als Estats Units d'Amèrica, per exemple. O una llengua amb poc més de tres-cents mil parlants pot ser la majoritzada al seu entorn, com és el cas de l'islandés.

Una llengua minoritzada és la que no pot desenvolupar-se en tots els **àmbits d'ús**. Aquest terme fa referència als diversos contextos en què es pot utilitzar qualsevol llengua: familiar, amistós, laboral, acadèmic, administratiu, científic, periodístic, literari... Quan una llengua és exclosa d'algun d'aquests àmbits, comença a estar en regressió. La pèrdua d'àmbits d'ús està relacionada amb la **diglòssia**, un fenomen propi de persones bilingües que, tot i això, atorguen a la seua llengua materna un lloc secundari en l'entorn social. Això provoca que, en ocasions, quede reclosa a l'àmbit familiar i, finalment, desaparega. Quan es capgira aquesta situació i es produeix la recuperació plena d'una llengua en tots els àmbits d'ús, parlem de **normalització lingüística**.

Actualment, les societats tendeixen a ser multilingües i multiculturals en conjunt, però des del punt de vista individual poden estar compostes per persones monolingües, bilingües i plurilingües. El **bilingüisme** adquirit de manera natural és considerat per la pedagogia com a una eina ideal per a fomentar el **poliglotisme**. De fet, en els entorns en què conviuen amb normalitat dos llengües, l'adquisició de les dos per cada individu facilita l'aprenentatge de més idiomes. Contràriament, el **monolingüisme** sol dur associada una gran dificultat a l'hora d'aprendre unes altres llengües.

De vegades, l'enemic més acèrrim del bilingüisme natural és el **prejudici lingüístic**. Aquesta actitud es basa en premisses errònies, segons les quals alguns idiomes serien més útils o tindrien més qualitats que altres. No és així: totes les llengües, com a concreció de la facultat cognoscitiva del llenguatge, pròpia de l'ésser humà, mereixen la mateixa consideració i respecte. Però encara més: aquests prejudicis obvien que el bilingüisme natural facilita l'aprenentatge de terceres i quartes llengües. Això significa que és més fàcil per a una persona bilingüe passar a ser trilingüe, que no per a un monolingüe passar a ser bilingüe. O dit amb unes altres paraules: aprén més fàcilment l'anglés una persona bilingüe valencià-castellà, que no una de monolingüe.

Exercici 10.

D'acord amb la informació que acabes de llegir, relaciona els termes que apareixen en el requadre amb l'actitud descrita en cada ítem:

bilingüisme, diglòssia, monolingüisme, poliglotisme, prejudici lingüístic

a) Sóc capaç de parlar bé dos idiomes, però preferisc usar la meua llengua materna només amb la família.

b) Parle perfectament el meu idioma i no en necessite cap més per a moure'm en el meu entorn.

c) Només s'han d'aprendre els idiomes de les potències econòmiques mundials.

d) He adquirit les dos llengües pròpies del meu entorn i les use amb tota normalitat.

e) Conéixer les llengües del meu entorn m'ha permés aprendre'n de noves amb molta facilitat.

E El valencià com a pont

El valencià i l'anglés (3)

En la tercera i última lliçó comparativa entre el valencià i l'anglés, ens centrarem en algunes estructures morfològiques i en diversos camps semàntics. Comencem per la morfologia. Per a expressar el valor del verb *haver-hi*, l'anglés utilitza el verb *to be* precedit de l'adverbi de lloc *there*: *There is a car in the street* ▸ *Hi ha un cotxe al carrer. There are several mistakes* ▸ *Hi ha diverses errades.* Com veem, l'adverbi *there* fa ací la mateixa funció que el pronom *hi* en valencià.

Per a la formació dels oficis, l'anglés sol afegir la desinència *–er* al nom o al verb, de manera que genera un altre substantiu invariable en gènere. Aquesta desinència també és molt habitual en valencià, encara que en anglés és més sistemàtica:

teacher	mestre	carpenter	fuster	plumber	llanterner
gardener	jardiner	butcher	carnisser	miller	moliner
lawyer	advocat	dancer	ballarí	baker	forner
engineer	enginyer	waiter	cambrer	farmer	granger
hairdresser	perruquer	shoemaker	sabater	fisher	pescador
shopkeeper	botiguer	firefighter	bomber	singer	cantant

Com a curiositat, alguns d'aquests termes són mots compostos de significat molt gràfic: *hairdresser* és, literalment, 'vestidor de cabells', mentre que *shoemaker* és 'fabricant de sabates', *shopkeeper* 'guardià de la tenda' o *firefighter* 'lluitador contra el foc'. En alguns altres oficis, ja no apareix la desinència –er, però les similituds són ben significatives:

doctor	doctor o metge	judge	jutge	veterinarian	veterinari
cook	cuiner	student	estudiant	architect	arquitecte

La distinció en valencià entre la preposició comparativa *com* i la predicativa *com a* també és present en anglés. Així, la primera és representada per *like*, mentre que la segona per *as*: *Ell menja com un porc*▶*He eats like a pig. Estic parlant com a mestre*▶*I'm talking as a teacher.*

Pel que fa a la segmentació del temps, l'anglés presenta els adverbis següents:

before	abans	now	ara	after	després
yesterday	ahir	today	hui	tomorrow	demà
soon	prompte	late	tard	often	sovint
always	sempre	sometimes	a voltes	never	mai
still	encara	already, yet	ja	then	aleshores

Els dies de la setmana presenten una estructura similar al valencià: inclouen el terme *day (dia)* precedit per l'astre o el déu saxó a què estan consagrats:

Monday	Tuesday	Wednesday	Thursday	Friday	Saturday	Sunday
dilluns	dimarts	dimecres	dijous	divendres	dissabte	diumenge

Així, mentre que *Monday, Saturday* i *Sunday* són, respectivament, els dies de la Lluna (*Moon*), Saturn i el Sol (*Sun*), *Tuesday* està consagrat al déu Tyr (de la guerra), *Wednesday* al déu Odin (guia de les ànimes), *Thursday* al déu Thor (déu del tro) i *Friday* a la deessa Freia (de l'amor i la fertilitat).

Pel que fa als mesos de l'any, les semblances són molt evidents:

winter (hivern)	January	gener	February	febrer	March	març
spring (primavera)	April	abril	May	maig	June	juny
summer (estiu)	July	juliol	August	agost	September	setembre
autumn (tardor)	October	octubre	November	novembre	December	desembre

Fixa't que en anglés els dies i els mesos s'escriuen amb majúscula. I que en aquests últims podem trobar els sons [ʤ] (*January, June, July*), [v] (*November*), [ɔ] (*August*) o [ɛ] (*September, December...*).

Parlem ara de verbs. L'anglés construeix el futur i el condicional mitjançant dos verbs auxiliars que s'anteposen al principal: *will* (futur) i *would* (condicional). *She will work this weekend*▶*Ella treballarà este cap de setmana. I would help you*▶*T'ajudaria.* I fa el gerundi afegint a l'infinitiu la terminació *–ing*: *walking* (*caminant*), *doing* (*fent*), *coming* (*venint*), etc. Com en valencià, aquesta forma verbal precedida del verb *to be* (*ser, estar*) permet expressar les accions contínues: *They are sleeping*▶*Estan dormint.*

Ens fixarem a continuació en diversos camps semàntics en què trobarem un grapat de concomitàncies lèxiques entre el valencià i l'anglés. Comencem per l'àmbit domèstic:

house	casa	home	llar	room	habitació	door	porta
window	finestra	kitchen	cuina	bathroom	lavabo	bed	llit
sofa	sofà	chair	cadira	table	taula	stairs	escala

Mirem ara els aliments bàsics i, tot seguit, alguns dels animals més coneguts:

lettuce	lletuga	tomato	tomata	olive	oliva	carrot	carlota
onion	ceba	garlic	all	cucumber	cogombre	pepper	pebrera
egg	ou	bread	pa	apple	poma	pear	pera
watermelon	meló d'aigua	fig	figa	cherry	cirera	orange	taronja
grape	raïm	meat	carn	chicken	pollastre	pork	porc
veal	vedella	lamb	corder	fish	peix	tuna	tonyina
sardine	sardina	milk	llet	wine	vi	beer	cervesa

cat	gat	dog	gos	bird	pardal	mouse	ratolí
cow	vaca	pig	porc	horse	cavall	squirrel	esquirol
duck	ànec	hen	gallina	wolf	llop	lyon	lleó
tiger	tigre	elephant	elefant	eagle	àguila	vulture	voltor

Com veem, en moltes paraules d'aquests tres àmbits les semblances són evidents: *chair, table, lettuce, carrot, cucumber, pepper, fig, tuna, cat, squirrel, vulture*... En el cas de *watermelon*, el mot anglés presenta la mateixa imatge que el valencià (*meló d'aigua*) i ens permet explicar una característica bàsica d'aquell idioma: l'adjectiu sempre apareix precedint el substantiu. *Young girl*▶*xica jove, big house*▶*casa gran, new car*▶*cotxe nou, hard day*▶*dia dur,* etc. Els colors són uns dels adjectius més freqüents:

black	negre	white	blanc	yellow	groc	orange	taronja
red	roig	green	verd	blue	blau	lilac	lila
brown	marró	pink	rosa	grey	gris	beige	beix

Quant al nivell ortogràfic, molts mots valencians amb *l·l* corresponen a paraules que en anglés s'escriuen amb *ll*:

allergy	al·lèrgia	to allude	al·ludir	aquarelle	aquarel·la
to collaborate	col·laborar	colleague	col·lega	college	col·legi
gorilla	goril·la	illegal	il·legal	illusion	il·lusió
mollusc	mol·lusc	parallel	paral·lel	satellite	satèl·lit

Finalment, per a acabar aquesta lliçó, volem remarcar que el valencià ha incorporat alguns anglicismes que contenen *h* aspirada. Aquests mots s'han adaptat fonèticament i ortogràfica, de manera que la *h* inicial és muda: *handbol, handicap, hàmster, haixix, hoquei....*

Exercici 11.

D'acord amb la informació que acabes de llegir i tenint en compte les similituds entre les dos llengües, tradueix de l'anglés al valencià les frases següents:

a) I like your yellow dress and your brown shoes. _____

b) I have prepared a salad with lettuce, tomatoes and carrots. _____

c) Yesterday we ate veal with onion in a restaurant. _____

d) My sister will go to England this summer. _____

e) There are four chairs and one table in the kitchen. _____

f) The judge said that he would study our case. _____

F Tipologia textual

El text literari (2)

Exercici 12. Situació comunicativa.

Representeu per parelles la situació comunicativa següent:

Participeu com a actors o actrius en un esdeveniment de teatre experimental. A partir d'una proposta, improviseu una escenificació.

Personatge 1. Et dediques a la venda ambulant d'uns productes ben inversemblants. Toques el timbre d'una casa i de seguida t'obrin la porta.

Personatge 2. Et trobes a casa. Sona el timbre i et trobes, a la porta, una persona que vol vendre't uns productes d'allò més increïbles i que a tu et semblen ben interessants.

Solucions:

Exercici 3
s'assegué / De sobte / li'n / què / N'hi havia / ho / que / forçosament / Tanmateix / entés o entès / hi / Així que o Tan bon punt / amb / senzillesa / fluïdesa / per

Exercici 4
anava a engegar / Al ballar / En entrar / arrancar a, rompre a o posar-se a / deveu / res d'estrany / es confonga, caldrà que / si no / Les hi / els les, corregir-ne una

Exercici 5
a) alhora, b) morí, c) diversos, d) els homes, e) en la qual, f) per a, g) amb els quals, h) fins a, i) en, j) res, k) malament, l) a hores d'ara

Exercici 6
fi / malaurada o malaventurada / préstecs / ardus / bategar / tèbia / penyora / vàlua / atapeïda / subtils / joioses / deessa / embuts o ambages / aspra / maldestre / matusser o groller

Exercici 7
candidats exclosos, sol·licituds admeses, reaccions temudes, cartes rebudes, rovells batuts, portes obertes, decisions preses, bombetes foses, conclusions tretes, creïlles cuites, programes emesos, roques despreses, exàmens suspesos, lliçons apreses, paraules compostes, expectativa decebuda, problemes resolts, diners sostrets, obsequis inclosos, sentiments ofesos

Exercici 8
a) va acabar per comprar-se, b) estic a punt d'acabar, c) ve a ser, d) deuen ser, e) ha tornat a cometre, f) va recuperant-se

Exercici 9
a9, b4, c8, d10, e7, f1, g2, h5, i6, a3

Exercici 10
a) diglòssia, b) monolingüisme, c) prejudici lingüístic, d) bilingüisme, e) poliglotisme

Exercici 11
a) M'agraden el teu vestit groc i les teues sabates marrons. b) He preparat una ensalada amb lletuga, tomates i carlotes. c) Ahir vam menjar vedella amb ceba en un restaurant. d) Ma germana anirà a Anglaterra este estiu. e) Hi ha quatre cadires i una taula en la cuina. f) El jutge va dir que estudiaria el nostre cas.

Autoria: Juli Martínez Amorós. Amb la col·laboració d'Anna Martínez Amorós
Àudios: Lídia Garrigós Miquel **Maquetació:** Jesús Ángel López Ramón I www.masuno.es
puntperpunt@ua.es I Una iniciativa del Servei de Llengües de la Universitat d'Alacant i *Información*

Amb la col·laboració de... GENERALITAT VALENCIANA CONSELLERIA D'EDUCACIÓ, INVESTIGACIÓ, CULTURA I ESPORT